

TURINYS

PRATARMĖ	5
I VADAS	5
KAS YRA ISTORIJOS FILOSOFIJA?	5
MONIZMAS. PLIURALIZMAS	6
KLASIKINĖ ISTORIJOS FILOSOFIJA	6
I. ISTORIJOS MODELIS	6
II. ISTORIJOS VAROMŪJŲ JĖGŲ PROBLEMA	6
III. ISTORIJOS PRASMĖS PROBLEMA	7
I. CIKLINĖ LAIKO SAMPRATA	8
II. ISTORIJOS TEOLOGIJA	9
III. KLASIKINĖ ISTORIJOS FILOSOFIJA	12
1. "IDEALIOJI ISTORIJA": GIAMBATTISTA VICO (1668-1744)	12
2. ŠVIETĖJIŠKA ISTORIJOS SAMPRATA: IMMANUELIS KANTAS (1724-1804)	14
3. ROMANTIŠKA ISTORIJOS SAMPRATA: JOHANNAS GOTTFRIEDAS HERDERIS (1744-1803)	15
4. ISTORIJA KAIP PASAULINĖS DVASIOS RAIDA: GEORG HEGEL (1770-1881)	16
5. ISTORIJA KAIP DIDŽIŲJŲ ASMENYBIŲ VEIKLA: THOMAS CARLYLE (1795-1881)	17
6. ISTORIJA KAIP KULTŪRŲ KAITA: OSWALDAS SPENGLERIS (1880-1936)	18
7. ISTORIJA KAIP CIVILIZACIJŲ KAITA: ARNOLDAS TOYNBEE (1889-1975)	20
8. ISTORIJA TIKĖJIMO POŽIŪRIU: REINHOLD NIEBUHR	21
9. ISTORIJA IR AŠINIS LAIKAS: KARLAS JASPERSAS (1883-1969)	22
IV. KLASIKINĖS ISTORIJOS FILOSOFIJOS KRITIKA	24
V. KRITINĖ ISTORIJOS FILOSOFIJA	29
IV. 1. ISTORIJA: DABARTIS AR PRAEITIS? FRIEDRICHAS NIETZSCHE (1844-1900)	29
2. ISTORIJA IR VERTYBĖ: NEOKANTININKAI. WILHELMAS WINDELBANDAS (1848-1915)	30
3. ISTORIJA IR GYVENIMAS: HERMENEUTIKA	31
4. LAISVĖ IR ISTORIJA: NEOHEGELIZMAS. BENEDETTO CROCE (1866-1952)	33

5. ISTORIKAS - DETEKTYVAS? ROBINAS GEORGE COLLINGWOODAS (1889-1943)	33
VI. ANALITINĖ ISTORIJS FILOSOFIJA	35
1. W. DRAY'US: RACIONALUS PAAIŠKINIMAS	35
2. K. HEMPELIS: APIMANTYS DĒSNIAI	36
3. E. NAGELIS: DETERMINIZMAS ISTORIJOJE	37
VII. NARATYVISTINĖ ISTORIJS FILOSOFIJA	38
VIII. ISTORIJA IR MORALĒ. KARLAS RAIMUNDAS POPPERIS (1902-1994)	40
IX. ISTORIJA IR STRUKTŪRA	42
1. RASĒ IR ISTORIJA: CLAUDE LEVI-STRAUSSAS (1908)	42
X. ISTORIJA IR PSICHOLOGIJA	43
1. ISTORINĖ PSICHOLOGIJA PRANCŪZIJOJE	43
2. PSICHOANALITINĖ ISTORIJS PSICHOLOGIJA	44